

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף קלט

שלוש הוראות שהורה רב מנשיא לבני בשכר (= שם מקום):

1. אסור לנטות כילה בשבת. והטעם שהוא לא הורה להם שיש אופנים שמותר (כפי שאמר רמי בר יחזקאל לעיל בדף קלח), משום שהם אינן בני תורה ויש לחשוש שהם יבואו להקל הרבה.
2. כשות הגדל בכרם, עירבובא (= כלאים). ואף שנחלקו בזה רבי טרפון וחכמים וההלכה להקל בחו"ל, רב מנשיא לא הורה להם כן משום שהם אינם בני תורה.
3. מת ביו"ט לא יתעסקו בקבורתו לא יהודים ולא גויים, לא ביו"ט ראשון ולא ביו"ט שני. ואף שהיה מעשה בבית כנסת של העיר מעון שרבי יוחנן הורה שיתעסקו בו גויים, וכן רבא הורה שאם היה מת שהשתתה (כגון שמת בשבת ולמחרת היה יו"ט) ביו"ט ראשון יתעסקו בו גויים וביו"ט שני יתעסקו בו יהודים, רב מנשיא לא הורה להם כן משום שהם אינם בני תורה.

מותר להתעטף בכילה וברצועות התלויות בה ולצאת לרה"ר בשבת, ואנו לא אומרים שכיון שהרצועות התלויות בה אינם משמשות לעיטוף הרי הם נחשבות למשא.

לעומת זאת, היוצא בשבת לרה"ר בטלית שהציציות התלויות בה אינם כפי ההלכה חייב חטאת, שכיון שהציציות לא תלויות כהלכה אין הוא צריך אותם והם כמשא, והם לא נחשבות כחלק מהבגד. החילוק בין כילה לציצית - שחוטי התכלת בציצית הם חשובים ואינם בטלים לגבי הבגד, אבל רצועות הכילה לא חשובות ובטלות לכילה.

למדנו במשנה לעיל שחכמים אוסרים לפרוס משמרת על הכלי ביו"ט משום שזה דרך חול, אבל נותנים שמרים במשמרת התלויה כבר: מותר להערים ולתלות את המשמרת כדי להניח בה רימונים, וכיון שהיא תלויה יכול לסנן בה שמרים. לדעת רב אשי הוא צריך קודם להניח בה רימונים שבכך הוא מוכיח שהוא אכן תלה אותה לרימונים, ורק אח"כ יכול לסנן בה שמרים.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

לעומת זאת, למרות שאסור להטיל שכר בחול המועד שלא לצורך המועד, אם יש לו שכר ישן מותר לו להערים ולעשות שכר חדש ולשתות ממנו במועד, ואין צריך לעשות שום הוכחה. החילוק בין משמרת לשכר - שכשעושה שכר בחול המועד לא מוכח שהוא מערים, לפי שהרואה אומר שאין לו שכר, אבל במשמרת מוכח שהוא תולה אותה לסנן שמרים, שהרי לכך היא עשויה, ולכן צריך לתת בה רימונים בהתחלה.

אמרו רבנן לרב אשי: תראה את התלמיד חכם הזה ושמו רב הונא בר רב חיון ויש אומרים רב הונא ברב חלוון, שהוא לוקח שן של שום בשבת ומניח אותו בנקב של החבית כדי לסתום אותו שלא ייטוף היין, והדבר אסור משום שהוא דומה למתקן, והוא מערים ואומר שהוא מניחו שם כדי להצניע אותו. ועוד הוא עושה, שהוא הולך וישן במעבורת של נכרי העומדת לחצות את הנהר, והוא יודע שהנכרי יעבירונו במים בשבת, ואכן הוא עובר לצד השני של הנהר ומשמר שם את פירותיו, והדבר אסור לפי שחכמים גזרו שלא לשוט במים בשבת, והוא מערים ואומר שהוא מתכוון רק לישון.

אמר להם רב אשי: הוא עושה הערמה בדבר שאיסורו מדרבנן, כלומר שאף אם יעשה אותו ללא הערמה הוא יעבור רק על איסור דרבנן, וחכמים לא החמירו על תלמיד חכם שלא יערים בזה, כיון שאין חשש שהוא יבוא לעשות לכתחילה ללא הערמה.

משנה: מותר לתת בשבת מים על גבי שמרים של יין (הנתונים במסננת מערב שבת) בשביל שיתננו ויזוב מהם היין הבלוע מהם. ומותר לסנן את היין בבגד ובכפיפה מצרית (= סל העשוי מנצרי דקל). ומותר לתת בשבת ביצה במסננת שהחרדל נתון בה (מערב שבת) כדי שהחלמון ירד עם החרדל ויצבע אותו.

עושים אנומליון (= מין משקה העשוי מיין דבש ופלפליון) בשבת, ולדעת רבי יהודה בשבת מותר רק כשיעור כוס, ביו"ט כשיעור לגין (= כד, והוא גדול מכוס וקטן מחבית), ובחול המועד אפילו בחבית, ולדעת רבי צדוק עושה לפי כמות האורחים.

גמרא: מותר לתת יין צלול ומים צלולים לתוך המסננת בשבת, כיון שהם ראויים לשתייה ללא סינון, אבל לא יתן עכורים, משום איסור בורר.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

טורד (= מערבב) אדם חבית של יין עם השמרים שלה ונותן לתוך המסננת בשבת. ומדובר בתקופת דריכת הענבים בגת שכולם שותים יין עם השמרים, וכיון שכולם שותים אף ללא סינון אין כאן תיקון.

מותר לסנן את היין בבגדים, ובלבד שלא יעשה גומא בבגד כדרך שהוא עושה בחול. מותר לסנן את היין בכפיפה מצרית, ובלבד שלא יגביה את הכפיפה מתחתית הכלי טפח, שזהו עשיית אהל ארעי.

פרונקא: בגד ששוטחים על גיגית של יין, ומותר לפרוס אותו על חצי גיגית ולא על כולה משום אהל.

צינייתא: כלי קטן שמוציאים בו יין מהחבית, ואסור להדק בפיו בחזקה קשים וקסמים, מפני שזה מסכן את היין.

בבית רב פפא (שהיה מוכר שכר) היו שופכים את השכר מכלי לכלי בנחת, כדי שהפסולת תשאר בתחתית הכלי. ואף שיש שם 'ניצוצות' - כלומר שלאחר שהוא שופך נשארות טיפות הנוטפות מהפסולת וא"כ מוכח שהוא בורר, טיפות אלו לא היו חשובות בבית רב פפא, וכשמגיע לניצוצות הוא היה משליך אותן לחוץ עם הפסולת.

